

Provinciehuis

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

T 070 - 441 66 11

www.zuid-holland.nl/contact**Datum**

27 januari 2026

Ons kenmerk

PZH-2026-885870751

DOS-2019-0005750

Bijlagen

1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Aanbieden onderzoeksrapport Arcadis over aanpak drukfactoren rondom stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden

Geachte Statenleden,

In december 2025 is de Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie vastgesteld. Een van de maatregelen is de 'Aanpak drukfactoren, in overgangszones waar nuttig en noodzakelijk'. Ten behoeve van de uitwerking van deze maatregel heeft de provincie Zuid-Holland onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijke maatregelen voor het verminderen van drukfactoren in de Natura 2000-gebieden. Dit onderzoek is voor de eerste dertien stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden afgerond en wordt hierbij aan u aangeboden, conform toezegging LG/T2025.019. Voor de overige acht (niet stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden wordt het onderzoek voortgezet en deze informatie komt uiterlijk Q3 van 2026 beschikbaar.

Natuurdoelanalyses

In Zuid-Holland liggen 21 Natura 2000-gebieden. Voor deze Natura 2000-gebieden geldt een wettelijke plicht om de Europese natuurdoelen (Vogel- en Habitatrichtlijn) te halen. Om te kunnen bepalen wat de staat van de natuur is in deze Natura 2000-gebieden, heeft de provincie Zuid-Holland in 2021-2023 natuurdoelanalyses opgesteld [[deze vindt u hier](#)]. In de natuurdoelanalyses is per Natura 2000-gebied in beeld gebracht hoe de natuurwaarden ervoor staan, welke knelpunten/drukfactoren er zijn voor het halen van de natuurdoelen, en welke maatregelen mogelijk genomen kunnen worden om de doelen te halen. Uitgangspunt van alle natuurdoelanalyses is geweest dat de Kritische Depositie Waarde (KDW) wordt benaderd en dat voor alle habitattypen en leefgebieden een goede kwaliteit wordt nagestreefd. Bij de haalbaarheid is er gekeken of dit haalbaar is binnen 30 jaar. In de natuurdoelanalyses is nog geen keuze gemaakt voor een definitief maatregelenpakket of ambitieniveau. Die keuzes worden gemaakt in de gebiedsprocessen van het ZHPLG en de Natura 2000-beheerplannen. De natuurdoelanalyses van de dertien stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden zijn vervolgens voorgelegd en beoordeeld door de Ecologische Autoriteit.

Onderzoek door Arcadis

Uit de natuurdoelanalyses blijkt dat niet alle Natura 2000-doelen worden behaald en dat het nemen van maatregelen noodzakelijk is. Op dit moment worden voornamelijk maatregelen binnen de Natura 2000-gebieden genomen voor het beheersen van drukfactoren. Dit wordt opgepakt via de Natura 2000-beheerplanprocessen. Voor het wegnemen, opvangen en beheersen van deze drukfactoren zijn ook (preventieve) maatregelen buiten de Natura 2000-gebieden nodig.

Om die reden heeft provincie Zuid-Holland in de herziening van het omgevingsbeleid 2025¹ het voorstel gedaan om samen met gebiedspartners en medeoverheden te werken aan een gebiedsspecifieke aanpak voor het verminderen van de drukfactoren rondom alle Natura 2000-gebieden. Om beter inzicht te krijgen in de spelende drukfactoren en de mogelijke maatregelen voor het verminderen van deze drukfactoren, heeft provincie Zuid-Holland Arcadis gevraagd om per Natura 2000-gebied een ecologische verkenning uit te voeren.

In het onderzoek van Arcadis worden mogelijke maatregelen geformuleerd voor het verminderen van drukfactoren, met waar nuttig een uitwerking van de maatregel door middel van zones. Dit zijn fysieke acties of het opleggen van beperkingen op activiteiten om leefgebieden en soorten binnen Natura 2000 te behouden, te herstellen of te verbeteren. Daarbij is een inschatting gegeven van de haalbaarheid en een grove inschatting van de kosten. Op de kaart zijn de zones weergegeven waarbinnen de verdere uitwerking van de voorgestelde maatregelen dient plaats te vinden.

De aanpak voor de drukfactor stikstofdepositie is niet in dit onderzoeksrapport meegenomen. Het onderzoek naar de vermindering van de drukfactor stikstof nabij Natura 2000-gebieden wordt in een apart spoor onderzocht [[deze vindt u hier](#)].

Geadviseerde maatregelen door Arcadis

Uit het onderzoek blijkt dat voor alle dertien stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden maatregelen buiten de begrenzing nodig zijn. De impact van de te nemen maatregelen verschilt per gebied en per drukfactor. Zo wordt bijvoorbeeld voor een groot aantal Natura 2000-gebieden een zone van 1 kilometer geadviseerd voor het verminderen en/of beheersen van invasieve exoten. Deze maatregel is voor ieder Natura 2000-gebied gelijk, echter de impact van de maatregel op de leefomgeving of het huidige gebruik is minimaal/zeer beperkt.

Voor een aantal gebieden is ook geconcludeerd dat het voor specifieke doelen aannemelijk is dat overgangszones een nuttig en noodzakelijk middel zijn voor het bereiken van deze doelen, maar dat de exacte invulling daarvan verder onderzocht moet worden. Bijvoorbeeld voor de grondwaterkwantiteit in de duingebieden ten behoeve van de doelen voor vochtige duinvalleien.

Het rapport dient als ecologische basis voor het verder uitwerken van de maatregelen. Het rapport geeft aan wat nodig is voor de natuurdoelen van de Natura 2000-gebieden en biedt duidelijke handvatten voor het treffen van maatregelen buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Echter, de maatregelen in de voorgestelde overgangszones zijn volledig gericht op het behalen van de ecologische doelen en houden geen rekening met andere (provinciale) belangen. In de vervolgfase zal de integrale afweging moeten plaatsvinden.

Vervolgproces

De voorgestelde maatregelen worden verkend via drie sporen:

¹ [Ontwerpbesluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van {dag} {maand} {jaar}, nr. XXXX tot wijziging van de Omgevingsvisie Zuid-Holland Herziening Omgevingsbeleid 2025 \(Ontwerpbesluit Wijziging Omgevingsvisie Zuid-Holland Herziening 2025\)](#)

1. Gebiedsprocessen: In de gebieden worden voorgestelde maatregelen verder uitgewerkt. Hierbij wordt met een integrale blik gekeken naar welke andere doelen mogelijk gekoppeld kunnen worden aan deze maatregelen. Deze uitwerking vindt plaats in en met de gebieden, waar mogelijk via de bestaande ZH-PLG en Natura 2000-gebiedsprocessen. Het rapport wordt ook gedeeld met ZH-PLG gebiedsprocessen en wordt in de komende tijd verder toegelicht in de gebieden. Daarnaast dient dit rapport als handvat voor de beoordeling van de voorgestelde maatregelen uit de eerste gebiedsplannen van de ZH-PLG-gebiedsprocessen. In deze gebiedsplannen is het aanpakken van de drukfactoren namelijk al meegenomen en worden er in sommige gevallen ook maatregelen voorgesteld voor de vermindering van deze drukfactoren.
2. Omgevingsbeleid: Voor sommige maatregelen moet een beleidskeuze worden gemaakt, dit verloopt in dat geval via de bestaande processen van het Omgevingsbeleid. Als voor de borging van de maatregelen wordt gekozen voor een borging in een zone, bijvoorbeeld voor de aanpak van invasieve exoten, dan verloopt deze besluitvorming ook via het Omgevingsbeleid.
3. Door medeoverheden: Er zijn ook maatregelen waarvoor medeoverheden, zoals gemeenten en waterschappen, het bevoegd gezag zijn. Deze uitwerking loopt waar mogelijk ook via de bestaande gebiedsprocessen.

In Q3 2026 worden de onderzoeksresultaten van de overige niet-stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden met u gedeeld en geven Gedeputeerde Staten een stand van zaken van het vervolgproces. We gaan er vanuit dat toezegging LG/T2025.019 hiermee kan worden afgedaan.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
plv. secretaris,

plv. voorzitter,

drs. C.E.M. Weber

M.E. van Leeuwen

Bijlagen

Onderzoeksrapport Arcadis aanpak drukfactoren rond Natura 2000-gebieden Zuid-Holland voor instandhoudingsdoelen